

Wanneer het toestel de daling naar het binnenland inzet, kijkt ze uit over de zandkleurige flats en de heuvels, die er droog en verlaten bij liggen, als het oppervlak van de maan. Het is niet de eerste keer dat ze hier komt. Lang geleden heeft ze hier lang genoeg gewoond om iets van de ziel van deze stad op te steken. Die is net een getemd wild dier, of een vuur dat nog licht na te smeulen. Je moet op je hoede zijn en als je slaapt, moet je dat bij voorkeur doen met één oog open. Ze bedenkt dat deze reisbeurs haar voor hetzelfde geld naar Barcelona, San Sebastián of Valencia had kunnen brengen, waar de nabijheid van de zee de zomermaanden draaglijk had gemaakt. Maar zoals het spreekwoord luidt: je moet een gegeven paard niet in de bek kijken. En vermoedelijk zit het met onderscheidingen zo, dat jij weliswaar de onderscheiding ontvangt, maar de onderscheiding jou in zekere zin ook.

Via de luidsprekers deelt de purser mee dat ze zo gaan landen en dat het in Madrid op dit moment negenentwintig graden is. Ze klikt haar veiligheidsriem vast, leunt in haar stoel achterover en wacht met gesloten ogen tot het toestel op de landingsbaan zal neerstrijken.

Het appartement waarin ze zal verblijven ligt in de buurt van metrostation Goya. Het is een driekamerapparte-

ment waarin alle vertrekken op een rij liggen, dus de eerste kamer, die als logeerkamer dienst kan doen voor het geval ze bezoek krijgt, vind je direct bij de ingang en daarachter liggen de keuken, badkamer en woonkamer, en helemaal aan het eind de slaapkamer die zij zal nemen. Ze loopt met haar koffer naar binnen en maakt een rondje door het appartement om het te inspecteren terwijl de eigenaresse in de deuropening blijft staan en een beetje sommerend met haar vingers tegen de deurpost trommelt. De vrouw zegt dat de burens gevoelig zijn, dus ze zou het heel fijn vinden als het er niet te wild aan toeging, want eerdere beursgerechtigden hebben soms tot ver in de ochtend gefeest. Ze zegt dat de vrouw zich geen zorgen hoeft te maken. Zij is al vijfenveertig en op die manier de bloemetjes buitenzetten doet ze al heel lang niet meer. Als alle praktische zaken achter de rug zijn, loopt ze naar beneden om bij El Corte Inglés een fles wijn in te slaan. Dat is altijd het eerste wat ze doet wanneer ze in Spanje aankomt. Veel mensen gaan naar een strand of, als je in Madrid bent, naar een bar of restaurant om te ontspannen en de lokale sfeer op te snuiven, ze bestellen een mojito en maken aantekeningen in een notitieboek van Moleskine, maar zij drinkt wijn en kijkt tv. Met het glas in de hand neemt ze tussen de zachte kussens op de bank plaats. Zo blijft ze de rest van de avond zitten. Verzadigd achteroverleunend, in een stroom van opgewonden stemmen van het nieuws, Venezolaanse series en pikante roddelprogramma's.

Even na middernacht wordt ze wakker van een koele bries die door het open raam naar binnen strijkt. Ze heeft haar wijnglas nog in haar hand en het kalkhouden-

de kraanwater dat ze eerder die avond heeft gedronken, heeft in haar mond een smaak achtergelaten van oude pijpleidingen. Het geroezemoes op het plein en in de pubs is toegenomen. Ze staat op, loopt naar het raam en kijkt uit over het plein. Daarbeneden is het, denkt ze. Het leven. Ze besluit naar buiten te gaan en zodra ze beneden op straat komt, wordt ze meteen door de nachtelijke hartslag van Madrid begroet. Ze weet nog hoe het destijds was, bijna twintig jaar geleden, toen ze hier studeerde en deel uitmaakte van een vierentwintiguursritme waarin je nooit vóór tien uur 's avonds at en daarna altijd uitging. Wanneer sliep je? Ze kan zich niet herinneren dat ze in Madrid ooit heeft geslapen, maar ook niet dat ze ooit moe was.

Bij een café met gekleurde ruiten en meubels van donker hout stapt ze naar binnen. Ze gaat aan de bar zitten en bestelt een glas cava. Na een poosje valt haar een man aan de overkant van de bar op. Hij springt om meerdere redenen in het oog. Enerzijds omdat hij alleen zit en zijn blik heen en weer schiet over de mensen om hem heen, anderzijds omdat het lijkt of hij zweet, hoewel de airco op de hoogste stand staat en het niet bepaald warm is in het etablissement. Blijkbaar is ze iets te lang naar hem blijven kijken, want opeens schiet zijn blik niet meer alle kanten op maar kijkt hij haar strak aan. Ze slaat haar ogen neer. Ze is niet iemand die in een bar op de versiertoeer gaat, en zou ze dat toch doen, dan zou het niet zijn met iemand zoals hij. Maar het balletje is blijkbaar aan het rollen gebracht, want de man in kwestie gaat staan, pakt zijn glas en begint in haar richting te lopen. Ze begrijpt dat ze geen tijd meer

heeft om op te staan en op een natuurlijke manier de bar te verlaten voordat hij bij haar is. Wanneer hij naast haar staat, vraagt hij met de half verstikte stem van mensen die niet zo vaak praten of hij mag gaan zitten. Als ze niet reageert, trekt hij een kruk naar achteren om plaats te nemen. Daarna draait hij zich naar haar toe en steekt hij zijn hand uit.

‘Mercurio Cano,’ zegt hij.

Zij noemt haar naam. Daar zitten ze dan. Aangezien de man verder niets zegt, bekruipt haar na een poosje het gevoel dat ze maar eens op zoek moet gaan naar een ander café. Ze maakt aanstalten om op te staan.

‘Gaat u nu al weg?’ zegt hij dan. ‘We zijn nog niet eens aan een gesprek begonnen.’

Iets in zijn toon, iets oprecht perplex dat als het ware getuigt van diep menselijk onbegrip, maakt dat ze weer gaat zitten. Vanuit haar ooghoek ziet ze dat hij een zakdoek tevoorschijn haalt waarmee hij over zijn voorhoofd veegt.

‘Gaat het wel goed met u?’ vraagt ze.

‘Nee,’ zegt hij. ‘Om eerlijk te zijn, het gaat eigenlijk helemaal niet goed met me.’

Terwijl hij dit zegt, strijkt hij met zijn vinger langs de onderkant van zijn neus, alsof hij schuim weghaalt, of de restanten van een poeder die na een snuif zijn blijven zitten.

‘Ik zou graag een beetje willen kletsen,’ zegt hij. ‘Het gevoel hebben dat iets in mijn leven normaal is. Een beetje normaal, al is het maar voor even.’

Zij denkt: prima. Het idee van haar verblijf is immers ook dat ze mensen ontmoet, wat niet kan als je je terug-

trekt zodra iemand naar je toe komt.

‘Oké,’ zegt ze.

De man knikt opgelucht.

‘Wat voor werk doet u?’ vraagt hij.

‘Ik schrijf,’ zegt ze.

‘O,’ zegt hij. ‘U schrijft. Wat schrijft u?’

‘Artikelen en columns voor een regionale krant,’ zegt ze.

‘Woont u hier in Madrid?’ vraagt hij.

‘Ik heb een reisbeurs gekregen,’ antwoordt ze. ‘Voor drie maanden, alles inclusief, behalve zakgeld en eten.’

‘Gefeliciteerd,’ zegt hij.

Zij zegt dat dit niet iets is om iemand mee te feliciteren. Ze zegt ook dat als ze het haar hadden gevraagd, ze zou hebben gezegd dat het best een andere bestemming had mogen zijn dan Madrid. Ze heeft hier gewoond en weet dat het gekkenwerk is om hier tussen mei en augustus te komen. Ze heeft gehoord dat de temperatuur ergens in het binnenland, misschien was het in Granada, tot boven de tweeënveertig graden is gestegen. Een hel dus. Ze praat snel, zoals ze deed in de tijd toen ze hier woonde, en ze voelt zich blij wanneer ze merkt dat haar Spaans ermee door kan.

‘Waar komt u dan vandaan?’ vraagt de man.

‘Zweden.’

Hij neemt een slok uit zijn glas.

‘Zweden,’ zegt hij. ‘Het land van de mannenhaters.’

‘Hoe bedoelt u?’ zegt ze.

‘Dat het lijkt of het land waar u vandaan komt vol mannenhaters zit.’

‘Ik begrijp het niet?’ zegt ze.

‘Ik heb gelezen...’ begint hij, maar zij onderbreekt hem met een afwerend handgebaar.

‘Nou, ik ben hier dus gekomen om ter ontspanning een glas wijn te drinken,’ zegt ze. ‘Als u me niet kwalijk neemt.’

Ze drinkt haar glas leeg.

‘Bent u feminist?’ vraagt hij.

‘Wilt u het niet snappen of zo?’ zegt ze.

‘Ik wil het gewoon weten.’

‘Waarom?’

‘Om te begrijpen waarom jullie daar bij die poolcirkel jullie mannen haten.’

‘Eerlijk gezegd...’

‘Die haat en verbittering,’ zegt hij. ‘Die stromen van woede. Waarom?’

Hij kijkt haar opstandig aan. Zij beantwoordt zijn blik. Het duurt niet lang of zijn hand begint te trillen, waardoor er een wonderlijke tegenstelling ontstaat met het opstandige van zijn blik. Hij heeft zijn glas nog steeds vast en ze ziet hoe de ijsklontjes in het barnsteenkleurige vocht tegen elkaar botsen.

‘Wat is er aan de hand?’ zegt ze. ‘Waarom trilt u?’

Hij wendt zijn blik naar zijn hand en aan het wit worden van zijn vingers te zien drukt hij het glas heel stevig tegen zijn handpalm. Wanneer de ijsklontjes weer stilliggen, staart hij zo lang in het luchtledige voor zich uit dat ze begint te geloven dat hij haar is vergeten. Maar precies op het moment dat ze wil opstaan om weg te gaan, kijkt hij op. Hij pakt haar arm vast en zegt: ‘Sorry.’

‘Waarvoor?’ zegt ze.

‘Voor wat ik net zei.’

Ze haalt haar schouders op en maakt zich los uit zijn greep.

‘Vergeef je me?’ zegt hij.

‘Hoe bedoel je?’ zegt ze. ‘Het kan me niet schelen. Jij gaat zo dadelijk naar jouw huis en ik naar het mijne, en daarna zien we elkaar nooit meer. Dat is alles.’

‘Dat is nou net het probleem,’ zegt hij. ‘Want ik zou willen dat dat niet zo was.’

‘Dit kan ik niet helemaal volgen,’ zegt ze. ‘Zonet leek het of je een hekel aan me had. Nu klinkt het bijna alsof je met een liefdesverklaring bezig bent.’

‘Liefdesverklaring?’ zegt hij met een lach. ‘Nee, maak je daarover maar geen zorgen. Ik heb in heel mijn leven maar van één vrouw gehouden, en dat is mijn echtgenote. Soledad Ocampo, de enige echte. Ik zou er alles voor doen om haar aan mijn zijde te hebben.’

‘O. Waarom zit je dan hier met een vreemdeling te praten en ben je niet bij haar?’

‘Dat is een lang verhaal. Aanvankelijk niets bijzonders. Een beetje verveling, een beetje vreemdgaan. *Same old*. Maar toen verergerde haar ziekte en gingen we in therapie.’

‘Ziekte?’

‘Ze heeft een aangeboren hartafwijking.’

‘Heeft het geholpen?’

‘Wat?’

‘Die therapie.’

‘Of de therapie geholpen heeft?’ zegt hij terwijl hij haar vragend aankijkt. ‘Nee, die heeft niet geholpen. Die heeft helemaal niet geholpen.’

‘Dat spijt me. Het kan namelijk weleens een uitweg bieden.’

‘Je begrijpt het niet,’ zegt hij hoofdschuddend. ‘Dit was geen gewone relatietherapie, dit was relatietherapie uit de hel.’

‘Relatietherapie uit de hel?’ zegt ze.

Haar belangstelling is gewekt. Ze vindt het leuk om naar dit soort verhalen te luisteren. Te horen wat anderen hebben gedaan, hoe anderen situaties hebben weten op te lossen waar zij faalde, en te beseffen dat ze in sommige zeldzame gevallen iets heeft weten op te lossen waar anderen faalden. Ze wil er meer over horen, maar de man heeft zijn blik weer in zijn glas gericht. Ze heeft het gevoel dat hun gesprek ondanks alles misschien toch is doodgebloed. Opnieuw staat ze op.

‘Dag,’ zegt ze. ‘Ik hoop echt dat het zich oplost met je vrouw. Succes.’

‘Wacht,’ zegt hij terwijl hij opnieuw haar arm grijpt. ‘Alsjeblieft, niet weggaan!’

‘Wat is er?’ zegt ze koeltjes.

‘Ik heb hulp nodig.’

‘Hulp waarmee?’

‘Een paar dagen een dak boven mijn hoofd.’

‘Een paar dagen een dak boven je hoofd? Bij mij? Je maakt neem ik aan een grapje.’

Onwillekeurig schiet ze in de lach. Hij likt langs zijn lippen en wist opnieuw het zweet van zijn voorhoofd.

‘We doen het zo,’ zegt hij. ‘We doen het zo. Ik mag een paar dagen bij jou logeren. Dan vertel ik over de relatietherapie en over de vrouw die mijn leven kapot heeft gemaakt. We kunnen haar de feminist noemen. Misschien vindt iemand als jij het wel interessant om dit te horen.’

Ze begrijpt niet wat hij daarmee bedoelt.

‘Wie is die vrouw die jij de feminist noemt?’ vraagt ze.

‘Sor Lucia.’

‘Sor Lucia? Dat klinkt als een non.’

‘Een non!’ roept hij. ‘Jazeker! Stel je een kruising voor tussen de kracht van een Belgisch witblauwrund en het kwaad van Hitler. Voeg daar een paar schepjes mannenhaat en gedestilleerde vrouwelijke verbittering aan toe, en je hebt haar op een presenteerblaadje.’

Ze probeert wat hij heeft gezegd te visualiseren.

‘Klein en tenger,’ vervolgt hij, ‘net een kind. Maar niet-temin *oeroud*. Iemand die alles heeft gezien, alles heeft gedaan, en die precies weet hoe je... Ze heeft trouwens een verminkte hand. Ze zeggen dat die door een varken is afgebeten.’

Ze staart hem aan. Het portret dat hij schetst is haar te barok om zich er iets bij te kunnen voorstellen. Maar, denkt ze ook, alle schrijvende mensen weten dat het cliché ‘de werkelijkheid overtreft de verbeelding’ een grote mate van waarheid bevat. Het beeld van de hatelijke non met de afgebeten hand wekt haar nieuwsgierigheid.

‘Verberg me,’ smeekt de man. ‘Een paar dagen maar. Je zult er geen spijt van krijgen.’

Haar spontane gedachte is dat het een bespottelijk idee is. Maar aan de andere kant: als puntje bij paaltje komt, is een bespottelijk idee ook een idee en misschien kan ze op basis van iets wat hij vertelt een column schrijven. Ze zegt dat ze er een nachtje over gaat slapen en het hem de volgende dag zal laten weten. Hij geeft haar zijn telefoonnummer. Daarna gaat ze naar huis en ze valt in de slaapkamer in slaap met de ramen open. Buiten is het nacht. Ze droomt lange, onsamenhangende dromen over vreemde

mannen in cafés en nonnen die in het uur van de wolf op lage schoenen met rubberen zolen de straten van Madrid afschuimen, op zoek naar iets wat in haar droom vaag blijft.

★

De volgende ochtend wordt ze wakker van het licht. Ze is vergeten de luiken dicht te doen en het appartement heeft geen airco zodat de lakens klam zijn van het zweet. Ze staat op en neemt een koude douche. Ze realiseert zich dat het overdag in het appartement niet te harden zal zijn. Daarom moet ze een plek vinden waar ze in de schaduw kan liggen, misschien zelfs wel bij een zwembad. Niet dat ze normaal dat soort gewoontes heeft, maar in Spanje is alles anders. In de keuken vindt ze een blik koffie en een cafetière, en als ze een poosje later met een kop in haar hand zit, denkt ze aan de vorige avond. Bij daglicht verandert alles van vorm, wordt het allemaal onwerkelijk. Heeft ze in een café gezeten met een man die vertelde dat hij door een non achterna wordt gezeten? Ze schudt haar hoofd. Spanje, denkt ze. Spanje. Dingen verschuiven, het is de hitte. Ze pakt een badtas in en vertrekt naar een club social in het stadsdeel Arturo Soria. Voor een ligstoel in de schaduw moet ze twintig euro neertellen. Daarna ligt ze te wachten tot er een soort vreugde zal intreden. Wat voor soort vreugde dan ook, als die er maar van getuigt dat haar hart in de lange winter thuis niet helemaal is weggekwiind. De vreugde van het nieuwe. De vreugde van de zon. Misschien zelfs wel de vreugde van het schrijven. Het gevoel dat je krijgt wanneer je op een nieuwe plek bent, het